ΘΕΑΤΡΟ

Γράφει η Εύη Προύσαλη

Χένρικ Ίψεν, Έντα Γκάμπλερ, Εθνικό Θέατρο, χειμώνας 2004-'05

Η Έντα Γκάμπλερ, είναι μια προσωπικότητα που εύκολα γίνεται αντιπαθής. Ο σαρκασμός των γύρω της, η παγερότητα και η αδιαφορία που επιδεικνύει για τα αισθήματα των άλλων, η μοχθηρία της και ο φθόνος και τέλος η καταστροφική της μανία, αν ιδωθούν αποστασιοποιημένα, οδηγούν σ' ένα τερατώδες δραματουργικό κατασκεύασμα. Μια προσεκτικότερη και βαθύτερη όμως ανάλυση αποκαλύπτει ένα δέσμιο και καταπιεσμένο πνεύμα, που σπαρταρά μέσα στο δίχτυ των κοινωνικών επιταγών. Ανακαλύπτει κανείς, μέσα της, ροή λάλων χυμών, που δε βρίσκουν διέξοδο και τελικά πλημμυρίζουν το είναι της και την πνίγουν, αφού προηγουμένως έχουν εκτιναχθεί ως χολή στους γύρω της. Η συμπεριφορά της είναι αποτέλεσμα της αποτυχημένης ολοκλήρωσής της ως ατόμου, της ανελευθερίας της και της αηδίας που νιώθει για τον κατεστημένο τρόπο ζωής. Αν και δειλή και άτολμη, τελικά κάνει τη θριαμβευτική έξοδό της με αναπάντεχο τρόπο.

Η Έντα Γκάμπλερ είναι ένα έργο ψυχογράφημα της αριστοκρατικής κοινωνίας του τέλους του 19ου αιώνα. Μεστό και λιτό, αναδεικνύει την αξεπέραστη συγγραφική μαεστρία του δημιουργού της.

Η μοντέρνα σκηνοθετική οπτική (Νικαίτη Κοντούρη) κίνησε με ευκολία, άνεση και φυσικότητα τους ηθοποιούς επί σκηνής. Η σκηνική διευθέτηση των χώρων εξυπηρέτησε τη δράση. Τα σκηνικά (Γιώργος Πάτσας) -με εξαίρεση τον καναπέ που ήταν πιο σύγχρονος και δεν έδενε με τα υπόλοιπα και το τζάκι που ήταν άβολα τοποθετημένο- δημιούργησαν εύστοχα μια ατμόσφαιρα ταραχής και ζόφου. Τα κοστούμια εναρμονισμένα με τους χαρακτήρες. Η μετάφραση (Γιώργος Δεπάστας) αξιέπαινη. Τα μουσικά ιντερμέδια (Θοδωρής Αμπατζής) έντυσαν με αγωνιώδεις ήχους τις σημαίνουσες, δραματουργικά, σιωπές κι επέτειναν την απειλή. Αριστοτεχνικοί οι φωτισμοί (Λευτέρης Παυλόπουλος).

Ο κυρίαρχος, στο έργο, ρόλος της Έντα Γκάμπλερ, παρουσιάστηκε (σκηνοθετική οδηγία;) ως μία άγρια, στυγνή άρνηση κάθε στοιχείου θηλύτητας, ως ένα ανδρόγυνο. Ίσως όμως η Έντα δεν επιδιώκει τον ευνουχισμό του φύλου της, αντιθέτως διεκδικεί την ισοτιμία. Η υποκριτική της Φιλαρέτης Κομνηνού (Έντα Γκάμπλερ) υπηρέτησε την παραπάνω άποψη, κι αφαίμαξε την ηρωίδα από το συναίσθημά της. Επιπλέον, οι φωνητικές της συχνότητες άγγιζαν τη μονοτονία. Με την άνετη και ευθύβολη υποκριτική του δεξιότητα ξεχώρισε ο Θεμιστοκλής Πάνου (Τέσμαν) στο ρόλο του σχολαστικού, τυπολάτρη μικροαστούλη. Φυσική, ισορροπημένη και άμεση η ερμηνεία της Χρύσας Σπηλιώτη (Κα Έλβστεντ). Η Ειρήνη Ιγγλέση μας χάρισε μια πολύχρωμη και πολυεπίπεδη υποκριτική. Στο

γνώριμο υφολογικό προφίλ του κινήθηκε ο Σοφοκλής Πέππας (Μπρακ). Χωρίς έμπνευση η Μελίνα Βαμβακά (Μπέρτα). Ο Κώστας Ζαχαράκης (Λέβμποργκ) παρουσίασε το Σχήμα και όχι το Περιεχόμενο του ρόλου του. Άνευρος.

Γενικότερα, η παράσταση ήταν υποτονική, περισσότερο περιγραφική ενός πάθους κι ενός παλμού που έλειπε. Παρ' όλα αυτά, παραμένει μια καλή θεατρική επιλογή.